

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2026

Gezonde buurten, sterke samenleving

In 2026 is het zover: heel Nederland kiest opnieuw haar lokale bestuur. Politici die de juiste keuzes maken, krijgen steun en vertrouwen van bewoners. Wat werkt? Investeren in gezonde buurten. Met dit pamflet bieden we je graag inspiratie voor jouw verkiezingsprogramma.

Gezonde buurten zijn plekken waar mensen zich thuis voelen. Waar buren samen zonnepanelen op hun daken leggen, kinderen veilig buiten spelen en ouderen én jongeren een praatje maken in een groene omgeving. Een buurt waarin je fijn woont, gezond blijft en betaalbaar leeft. Dáár kiest men voor. Met slimme investeringen maakt jouw partij het verschil.

brabantse milieufederatie

1 Een groene buurt

Minder hitte, minder wateroverlast, gezondere mensen. Een straat met bomen verkoelt in de zomer, voorkomt natte voeten en verhoogt de woningwaarde. Meer groen is simpelweg de beste investering in leefbaarheid.

Neem daarom de volgende punten op in jouw partijprogramma:

- Stel concrete ambities en omgevingswaarden vast voor bescherming van milieu en natuur in het omgevingsplan (denk bijvoorbeeld aan het Schone Lucht Akkoord en de Natuurherstelwet);
- Voer Basiskwaliteit Natuur in: elke buurt een groene en gezonde leefomgeving;
- Stimuleer bewoners om hun buurt te vergroenen en beloon het afkoppelen van regenpijpen, groene daken, nestkastjes, voedselbossen, pluktuinen etc;
- Geef als gemeente het goede voorbeeld met ecologisch (extensief) groen- en waterbeheer en onderhoud en leg bewoners uit hoe belangrijk dat is voor de biodiversiteit en onze gezondheid;
- Behoud en koester bestaand groen zoals oude bomen, houd bij herplant rekening met boo
pas de 5.1.2e -r 5.1.2e

2 Een schone en gezonde buurt

Gezondheid begint bij schone lucht, schoon water, een gezonde bodem en een omgeving vrij van schadelijke stoffen. Maar we ademen op veel plaatsen vervuilde lucht in, via voedsel krijgen we gif binnen en schadelijke stoffen zoals PFAS en bestrijdingsmiddelen stapelen zich ook op in de bodem. Dit is een sluipend gevaar voor onze gezondheid én zorgt voor een groeiende kostenpost voor de zorg.

De gemeente heeft een sleutelrol in het beschermen van haar inwoners. Dit betekent strengere vergunningen voor vervuilende bedrijven, betere handhaving en het actief weren van schadelijke stoffen uit de omgeving van woon- en natuurgebieden. Maar ook het versterken van de natuur als bondgenoot: gezonde bodems, groene buffers en schone waterwegen zuiveren onze omgeving en versterken de biodiversiteit.

- Pak vervuiling aan met strenge vergunningen en handhaving;
- Maak bodem en water sturend en neem regels op voor spuitvrije zones rondom kwetsbare locaties in het omgevingsplan;
- Maak schone lucht, water en bodem speerpunten in gemeentelijk beleid;
- Creëer groene buffers tegen geluid, licht- en luchtvervuiling.

brabantse milieufederatie

3 Circulaire, lokale economie

Grondstoffen worden schaarser, niet alleen door uitputting maar ook door geopolitieke onzekerheden. Slim omgaan met bestaande grondstoffen vergroot onafhankelijkheid. Gemeenten kunnen verspilling tegengaan door slim hergebruik te stimuleren en lokale ondernemingen steunen die uitgaan van delen en repareren.

Circulair AmbachtsCentrum Oss

Door circulair te stimuleren, de keten als kringloop beter in te richten en afvalverwerking te organiseren, geeft de gemeente het goede voorbeeld:

- Stimuleer circulaire initiatieven en geef ondernemers ruimte voor duurzame innovatie;
- Kies als gemeente bewust voor circulaire inkoop en afvalverwerking;
- Ondersteun lokale ondernemers die bijdragen aan hergebruik en reparatie.

4 Een comfortabel huis

Nederlanders willen comfortabel en duurzaam wonen. Door woningen te verduurzamen worden ze energiezuiniger, aangenamer en beter voor de natuur. Door natuurvriendelijk en met biobased materialen te isoleren wordt extra CO_2-uitstoot vermeden, schadelijk afval voorkomen en verduurzaam je zonder grote gevolgen voor de natuur.

- Ondersteun bewoners bij natuurvriendelijke isolatie en vergroening;
- Organiseer en stimuleer lokale ketens voor biobased bouwmaterialen;
- Neem biobased en natuurinclusief bouwen op in het lokale aanbestedingsbeleid.

5 Een buurt vol energie

De energietransitie vraagt om slimme keuzes. Netcongestie is een uitdaging, maar gemeenten kunnen het verschil maken door in energiesystemen te denken, waar energievraag en -aanbod bij elkaar komen. Leg bijvoorbeeld Energietuinen aan, plekken die biodiversiteit versterken én hernieuwbare energie opwekken, dichtbij de gebruikers. Maak gebruik van warmtebronnen zoals

restwarmte of aquathermie. Duurzame energieprojecten met sterke financiële, ecologische en sociale participatie zijn het meest succesvol. Het helpt als bewoners betrokken zijn bij de transitie naar duurzame energie. Met draagvlak komt de duurzame energietransitie sneller en beter van de grond.

- Maak natuurinclusiviteit de norm in het gemeentelijk beleid voor nieuwe zon-, wind- en warmteprojecten;
- Onderzoek een duurzame en toekomstbestendige energiemix, met variabele energiebronnen;
- Steun bewonersinitiatieven rondom duurzame energie, zoals lokale energiecoöperaties.

6 Gezonde buurten samen verder

In een buurt waar mensen elkaar kennen, lossen bewoners meer zelf op. Ze helpen elkaar, delen gereedschap en verduurzamen samen. Gemeenten spelen een actieve rol in het verbinden van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties:

- Steun bewonersinitiatieven die bijdragen aan samenwerking en duurzaamheid;
- Stimuleer gedeeld gebruik van spullen en kennisdeling in buurten.

7 Een gezonde omgeving met groene boeren

Een gezond landschap en duurzame landbouw versterken elkaar. Gemeenten kunnen boeren ondersteunen in natuurinclusieve landbouw en lokaal voedselbeleid. Dit versterkt bodem-gezondheid, waterkwaliteit, natuurwaarden én de lokale economie. Door lokaal in te kopen en duurzaamheid mee te nemen in gunningstrajecten, kunnen gemeenten boeren ondersteunen die werken aan een gezonde omgeving.

- Beloon boeren die bijdragen aan biodiversiteit en natuurinclusieve landbouw door de duurzaamheidsscore zwaarder mee te laten tellen bij pacht en verkoop van gemeentelijke (landbouw)gronden;

- Neem als gemeente deel aan de Stimuleringsregeling Landschap en de Erven Plus regeling;
- Stimuleer korte ketens en koop als gemeente lokaal in voor bijvoorbeeld de catering van de kantine en groenvoorziening in de gemeente;
- Voorkom schade aan gezondheid van omwonenden, natuur en landschap door (beter) beleid te maken over intensieve teelten en teeltondersteunende voorzieningen.

De Brabantse gemeenten zijn verantwoordelijk voor een gezonde leefomgeving voor al hun inwoners. Dat is een leefomgeving waarin de luchtkwaliteit goed is, het water en de bodem schoon zijn en waarin mens en dier zo min mogelijk overlast ondervinden van bijvoorbeeld lichtvervuiling, geluidsoverlast en stank. De Brabantse Milieufederaties helpt gemeenten graag bij het realiseren van die opgave.

brabantse milieufederatie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2